

Fællesudvalgets Indstillinger samt Spørgsmaalet om Lovforslagets endelige Vedtagelse sættes til Forhandling.

Ordføreren (Hage): Det er ikke lykkedes at samle Fællesudvalget om en Fællesindstilling. Det vil derfor være naturligt, at de forskellige Grupperes Ordførere udtale sig om deres Grupperes Stilling overfor Spørgsmaalet. Jeg skal tillade mig paa Højres Vegne at udtale mig om Højres Stilling under Arbejdet og om dets endelige Stilling til Forslaget.

Jeg vil begynde med at citere nogle Udtalelser, der ere faldne om en anden Sag fra Ministerbordet, og som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse. Det var den højtærede Finansminister, der, da Toldloven kom op i dette Ting, udtalte følgende: „Jeg gider ikke forelægge en Reform af de indirekte Skatter, som der ikke er nogen Mulighed for at samle Højre og Venstre om. Jeg har sagt det med velberaad Hu, og jeg staar ved det. Det har været min Tanke med de Forslag, jeg her har forelagt, at de skulde være saaledes formede, at det ikke var Paradeforslag, ikke Kampforslag, men Forslag, der var Mulighed for at samle Højre og Venstre om. Jeg har, som jeg sagde, faaet megen Utak derfor nede i det andet Ting. Man har bebrejdet mig, at jeg ikke vilde indlede en Kamppolitik paa denne store Sag, man har ment, at den egnede sig ganske særlig til at føre en Kamp med Landstinget paa. Men det har jeg ikke villet.“ Og senere: „Det er ogsaa fra nogle Sider, ja, fra nogenlunde alle Sider blevet erkendt, at det Forslag, der blev forelagt fra Regeringens Side, var et Forhandlingsgrundlag. Jeg tør sige, det er et godt Forhandlingsgrundlag, og det er en udstrakt Haand til dette Ting. Dette Ting maa vide, at naar jeg udtrykkelig har sagt til det andet Ting, at det ikke var et Kampforslag, men at det var et Forslag, som jeg ønskede at samle Højre og Venstre om, har det været mit Alvor, og det er ogsaa det, jeg ønsker at sige til Slutning, inden jeg slutter denne Tale, til dette høje Ting: Det har ikke været min Mening, at vi skulde kaldes til Kamp om disse Love.“ Jeg har tilladt mig at anføre disse Udtalelser, fordi jeg finder dem saare forstandige, og fordi jeg vilde ønske, at den høje Regering under Udarbejdelsen og Forelæggelsen af dette Forslag, som vi nu have til Behandling, havde fulgt den samme Tankegang. Men desværre, dette Forslag har fra Begyndelsen været et Kamp-

forslag, det har ikke været fremsat som et Forhandlingsforslag til Landstinget. Man kendte saare vel Stemningerne og Ønskerne i dette Ting, men der blev ikke udstrakt nogen Haand til dette Ting, fra Fødselen af var dette Forslag et Kampforslag. Det har sit Præg deraf, og derved er det kommet ind i et uheldigt Spor. Man kunde spørge: Hvorfor mon Regeringen, som jo ellers traadte ret moderat op, efterat den havde tiltraadt Regeringen, netop paa dette Omraade traadte saa afgjort ensidigt op? Den ærede Regering maatte i Begyndelsen, da den fra Opposition var gaaet over til at være Regering, døje mange Spydigheder, fordi den ikke fuldtud honorerede, hvad den som Opposition havde sagt. Vi erindre jo alle de mange Spydigheder og Vittigheder, som jeg for Resten finder uberegtigede, om Regeringens Stilling til Kanonerne og Prinsesseudstyret. Jeg finder nu i og for sig dette naturligt. En Regering maa tage anden Stilling til forskellige Forslag som Regering end den, som den indtog, da den var Opposition. Med nogen Undren spørger man da: Hvorfor har Regeringen netop paa dette Omraade valgt at træde saa absolut ensidigt op uden at tage Hensyn til Ønsker og Stemninger i Landstinget? Man kunde fristes til at tro, at det var, fordi den høje Regering, da den som Regering maatte paa mange Punkter indtage en anden Stilling, end den havde indtaget som Opposition, havde følt, at der maatte være en større Sag, hvor den fuldt ud honorerede sine tidligere Udtalelser som Opposition. Uheldigvis faldt saa Valget paa den kommunale Valgret. Den blev i Kongens Have proklameret som Venstres Mærkesag, der skulde føres igennem. Men selv om man nu fra Begyndelsen er kommen ind i et uheldigt Spor, et Spor, der beredte Vanskeligheder, kunde der selvfølgelig hjælpes derpaa. Sagen kan senere ved Udtalelser, der pege hen paa Forhandling, føres ind paa Forhandlingens Vej. Begyndelsen var imidlertid ikke lovende. Hvis de Herrer erindre de Udtalelser, der straks faldt i det andet Ting, vare de ikke egnede til at bygge Troen paa en virkelig Forhandling. Vi erindre Udtryk som: „Dette er Regeringens og Folketingets Forslag, saaledes som det er vor *Villie*, at det skal gennemføres.“ „Dette er et Forslag, som er kommet frem, ikke for at der skal slaas af derpaa, men for at det skal sejre“ — og jeg kunde fortsætte med mange Citater i den Retning. Det andet Tings Udtalelser fra Begyndelsen vare